

Nr 96.

Av herr **Ström m. fl.**, om anslag till L. A. Cederboms småskoleseminarium i Skara.

Under åren 1920, 1921 och 1922 har riksdagen beviljat understöd åt, bland andra enskilda småskoleseminarier, L. A. Cederboms seminarium i Skara och har Kungl. Maj:t på grund härav tilldelat nämnda seminarium ett årligt anslag av 4,000 kronor. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har 1922 års riksdag till understöd under förra hälften av år 1923 åt detta seminarium jämte två andra anvisat på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 ett förslagsanslag, högst 6,000 kronor, att utgå enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Kungl. Maj:t kunde finna gott föreskriva.

Genom beslut den 15 juni 1922 har Kungl. Maj:t av sistnämnda anslag ställt ett belopp av 1,000 kronor till förfogande av Cederboms seminarium, under villkor dels att seminariet skulle hava minst två frielever och minst fyra elever, som betala en avgift av högst 50 kronor i terminen, dels ock att terminsavgifterna för seminariets övriga elever ej utan skolöverstyrelsens medgivande finge överstiga 160 kronor.

I särskilda av skolöverstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnade framställningar hava rektorerna vid »Nya småskoleseminariet» (Alma Detthows) i Stockholm samt vid ifrågavarande seminarium i Skara anhållit, att statsbidrag måtte för budgetåret 1923—1924 beviljas till ett belopp av minst 4,000 kronor för vartdera seminariet.

Skolöverstyrelsen har i avgivet yttrande över berörda framställningar hemställt om utverkande av ett understöd å 8,000 kronor åt dessa båda seminarier och därvid anfört bland annat följande:

»I Kungl. Maj:ts ovannämnda framställning till 1922 års riksdag erinrades därom, att 1919 års riksdag uttalat, att de enskilda seminarier, som kunde anses direkt ersätta landstingsseminarier, endast under den

närmaste tiden och i avvaktan på att vederbörande landsting kunde hinna vidtaga nödiga åtgärder för upprättande av seminarier av här ifrågavarande art, borde tillerkännas statsunderstöd. De enskilda seminarier av detta slag, som närmast åsyftades, voro de i Borås och Skara.

Överstyrelsen, som i upprepade framställningar hos de läns landsting, bland dem Älvsborgs och Skaraborgs som ännu sakna egna småskoleseminarier, erinrat om riksdagens ovan berörda uttalande och tillika hemställt, att åtgärder för småskoleseminariers upprättande snarast måtte vidtagas, har gjort en undersökning rörande de åtgärder, vartill dessa framställningar föranlett, samt därvid inhämtat, bland annat, att Älvsborgs läns landsting fattat beslut om upprättande av ett tvåklassigt småskoleseminarium att igångsättas hösten 1923 med en första och en andra klass, samt att Skaraborgs läns landsting år 1921 beslutat att dels såsom förslagsanslag bevilja 5,000 kronor till bidrag till terminsavgifter för fattiga och mindre bemedlade från Skaraborgs län, som antagits till elever i lektor L. A. Cederboms enskilda seminarium i Skara för utbildande av småskollärarinnor, med 70 kronor för elev och lästermin under år 1922 att utgå under vissa villkor, dels ock meddela förvaltningsutskottet uppdrag att vidare utreda frågan om övertagandet eller inrättandet av seminarium för länet för utbildande av lärarinnor i småskolor samt till 1922 års landsting inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Så vitt överstyrelsen nu kan bedömma, synes det emellertid icke sannolikt, att ett blivande landstingsseminarium kommer att träda i verksamhet inom Skaraborgs län redan under läsåret 1923—1924.

Skulle så icke bliva fallet, utan L. A. Cederboms privata småskoleseminarium komme att fortsätta sin verksamhet även under sagda läsår, finner överstyrelsen för sin del, att de skäl, som tidigare talat för att de enskilda småskoleseminarierna borde tills vidare tillerkännas statsunderstöd, fortfarande äro för handen i fråga om såväl Detthowska seminariet i Stockholm som L. A. Cederboms seminarium i Skara.

På anförda grunder finner sig överstyrelsen böra förorda de från rektorerna Alma Detthow och L. A. Cederbom föreliggande ansökningarna».

Statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet, som hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till understöd åt »Nya småskoleseminariet» (Alma Detthows) i Stockholm anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 2,500 kronor att utgå enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Kungl. Maj:t kunde finna gott föreskriva, har ansett sig förhindrad tillstyrka, att ytterligare anslag för understödande av Cederboms seminarium äskades hos riksdagen, med framhållande, att det numera torde tillkomma länets landsting att bereda ifrågavarande

seminarium hela det understöd, som kunde vara erforderligt, till dess landstinget självt upprättat ett småskoleseminarium.

Skaraborgs läns landsting, på vars prövning frågan om inrättande av ett småskoleseminarium för länet är beroende, har vid 1922 års landsting beslutat bevilja bidrag till Cederboms seminarium för innevarande år enligt samma grunder, som varit gällande för 1922 års anslag till seminariet, och däröver ställt till förfogande ett belopp av 800 kronor till inköp av undervisningsmaterial för seminariet, men har i avbidan på fortsatt utredning om anskaffande av lämpliga lokaler för ett småskoleseminarium icke ännu kunnat fatta slutligt beslut om inrättande eller övertagande av småskoleseminarium för länet. Såsom Kungl. skolöverstyrelsen i sitt ovanberörda utlåtande framhållit torde alltså ett blivande landstingsseminarium icke kunna träda i verksamhet inom Skaraborgs län redan under läsåret 1923—1924.

Under återopande av vad sålunda anförts och då rektorn Cederbom som genom Kungl. Maj:ts resolution den 22 april 1921 lärt hava fått sig tillerkänd rätt att till och med vårterminen 1925 fortsätta med avgångsprövning vid sitt seminarium, svårligen torde utan statsanslag kunna uppehålla undervisningen vid seminariet under läsåret 1923—1924, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till understöd åt L. A. Cederboms småskoleseminarium i Skara anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av tvåtusenfemhundra (2,500) kronor, att utgå enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och på de vilkor Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Stockholm den 21 januari 1923.

Torsten Ström.

Edward Larsson.

Ernst Svenson.

August W. Johansson.

Ernst Lundell.

Erik P. Vrang.
